

En liten påg från Shropshire

The Letters of A E Housman

Utg. av Archie Burnett (Oxford University Press,

2 volymer, 1228 sidor, £180)

omtalt af Lars Rydbeck

Vissa människors ord väges av eftervärlden på guldväg. En sådan man var latinprofessor och poeten Alfred Edward Housman (1859 – 1936).

Som poet gick han till eftervärlden med en liten samling med 63 dikter fyllda av nobelt sentiment och traditionell rytmik, "A Shropshire Lad" från 1896.

Som latinprofessor, från 1911 fram till sin död i Cambridge, fullbordade han en utgåva i 5 volymer av den mediokra Manilius, som under kejsar Tiberius gav ut en voluminös lärodikt om astrologi och zodiakens tecken. Housman själv erkände, att Manilius var "en mycket usel poet och att hans ämnesval var frånstötande". Ändå sysslade Housman hela livet med att försöka hitta den rätta ordalydelsen, när denna förvanskats i handskrifter och äldre utgåvor.

Nu är tiden kommen för Housmans brev: två väldiga volymer om vardera 643 resp. 585 sidor.

Oss förefaller denna brevedition absurd i sin väldighet och fullständighet, speciellt som urval av Housman-brev existerar sedan tidigare. Samlaren, utgivaren och kommentatorn är litteraturvetare och heter Archie Burnett. Hur han fått tag i alla dessa en- och tvåradiga brev är mig en gåta. Ofta är det fråga om ett lakoniskt tack för en erhållen bok eller ett bestämt nej till en middag och annat sådant.

Den enda förklaringen jag har är att en rad från Housman betraktades som ett budskap från en person som blivit en poet- och filologlegend redan under sin livstid. Till detta bidrog säkert att Housman underkändes i sin grundexamen i Oxford och sedan under flera år tjänade sitt levebröd i Patentverket (precis som Einstein) och under den tiden åstadkom den ena geniala textförbättringen efter den andra i små tidskriftsuppsatser.

Housman var liksom E M Forster homosexuell. Han älskade en Cambridgestudent vid namn Moses Jackson, men hans passion nådde aldrig consummation. Jackson gifte sig och flyttade till Canada. När han dog 1923, skrev Housman: "Nu kan jag själv dö".

Om Housman var platoniker ifråga om den kärlek som inte vågade säga sitt namn hemma i Cambridge, var han – liksom E M Forster – desto mera aktiv på sina gourmetresor till Europa. I ett brev berättar han, att han åtföljdes av “a young Frenchman”. Ack, ja!

Jag älskar några av hans dikter, “On Wenlock Edge” t ex , som är en betraktelse över tidens gång på den plats i Shropshire där den romerska staden Uriconium legat: “Mänskans träd var aldrig lugnt: då var det romaren, nu är det jag”. “The tree of man was never quiet: Then ’twas the Roman, now ’tis I.”

En god vän till mig läser varje sommar om de elaka förorden till Housmans latinska texteditioner. Det är lätt att förstå. Om Elias Stoebers omtryck av Manilius säger Housman: “Det såg ljuset 1767 i Strasburg, en stad fortfarande berömd för sina gäss. Stoebers intellekt, som knappast förtjänar det namnet, var sådant att det osvikligt vände sig mot det falska, meningslösa, ometriska och ogrammatiska, precis som kompassnålen mot nordpolen.”